

Sygn. akt: III AUa 668/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSA Iwona Szybka

Protokolant: stażysta Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2012 r. w Łodzi

sprawy **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Płocku z dnia 27 lutego 2012 r., sygn. akt: V U 1342/11;

1. **zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzająca go decyzję organu rentowego i przyznaje A. S. prawo do emerytury począwszy od dnia 29 lipca 2011 r.;**
2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. na rzecz A. S. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania za drugą instancję.**

III AUa 668/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym Wyrokiem Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku oddalił odwołanie ubezpieczonego A. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 29 września 2011 roku, którą to decyzją organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił w rozpoznawanej sprawie następujący stan faktyczny: A. S. w dniu 12 lipca 2011 roku złożył wniosek o emeryturę. Obecnie pobiera zasiłek przedemerytalny. Dnia 29 lipca 2011 roku ukończył 60 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 29 lat i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W okresie od 15 sierpnia 1969 roku do 31 marca 1984 roku i od 16 stycznia 1992 roku do 30 listopada 2001 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) S.A. w M.. Od 4 kwietnia 1984 roku do 3 lutego 1991 roku korzystał z urlopu bezpłatnego i w tym czasie pracował na kontrakcie za granicą na stanowisku gilotyniarza. Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się produkcją podzespołów do dźwigów oraz wind osobowych i towarowych. Wnioskodawca podjął pracę w tym zakładzie na stanowisku ślusarza stażysty, zaś od

1 czerwca 1970 roku otrzymał angaż ślusarza. Następnie pełnił funkcję ślusarza brygadzysty od 11 marca 1993 roku, od 30 marca 1991 roku ponownie ślusarza, od 10 lutego 1992 roku do 31 marca 1992 roku ślusarza brygadzysty, dalej ślusarza do 9 lipca 1998 r. Po tej dacie pracodawca powierzył mu stanowisko portiera.

Do obowiązków wnioskodawcy na stanowisku ślusarza należało zestawienie elementów konstrukcji stalowych, przygotowanie jej do spawania poprzez zgrzewanie lub drobne spawanie. Następnie wnioskodawca podtrzymywał przygotowane elementy podczas spawania przez spawacza. Po zakończeniu spawania, A. S. szlifował. Szlifowanie gotowego wyrobu zajmowało czasami pół dnia, zwykle było to 3-4 lub 5 godzin dziennie. Bywały dni, kiedy odwołujący nie zajmował się szlifowaniem. Wszystko zależało od cyklu produkcyjnego. Raz lub dwa razy w tygodniu wnioskodawca, jak wszyscy ślusarze, zajmował się piaskowaniem elementów.

Wnioskodawca pracując na stanowisku brygadzysty, około 15-20 minut poświęcał na rozdzielanie pracy pracownikom. Dodatkowo około 20 minut czasu pracy zajmowało mu ostrzenie narzędzi. Pozostały czas pracy był wykorzystywany przez niego na dotychczasowe czynności ślusarskie.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł na dokumentach zgromadzonych w aktach ZUS, aktach osobowych wnioskodawcy oraz zeznaniach świadków oraz dowodu z przesłuchania stron ograniczonego do przesłuchania wnioskodawcy, dając wiarę tym dowodom w całości. Natomiast Sąd pierwszej instancji odmówił mocy dowodowej świadectwu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionemu przez pracodawcę wnioskodawcy, jak również opinii biegłego z zakresu bhp – wykonanej na zlecenie Sądu w przedmiotowej sprawie, dzieląc stanowisko organu rentowego w tym zakresie. W ocenie Sądu pierwszej instancji organ rentowy słusznie zakwestionował świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż według tego świadectwa wnioskodawca pracując na stanowisku ślusarza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych zgodnie z wykazem A, dział III poz. 78 pkt 5 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku (Dz. U. nr 8, poz. 43) i wykazem A dział III poz. 78 pkt 5 stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu budownictwa, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Następnie pracodawca sprostował dane zawarte w tym świadectwie, wskazując, że wnioskodawca wykonywał prace wymienione wykazie A dział III poz. 78 pkt 1. Sąd zakwestionował rzetelność tego świadectwa, gdyż pod poz. 78 Działu III pkt 1 figuruje stanowisko szlifierza, a nie ślusarza.

Sąd nie podzielił opinii biegłego, według którego, gdyby przyjąć, że wnioskodawca wykonywał 5 godzin dziennie jako szlifierz, to pracował on w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu Okręgowego prace szlifierskie jakie wykonywał wnioskodawca można by zakwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych gdyby czynności te wykonywał 8 godzin dziennie.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca nie spełnił warunków z art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Apelacja ubezpieczonego zarzuca zaskarżonemu wyrokowi:

1. naruszenie prawa materialnego –

- § 2ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8. poz. 43) – oraz załącznika do tego rozporządzenia - wykaz A Dział III, poz.78 i 80, Dział XIV, poz. 12;

- Wykazu A, Działu III, poz. 78 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Hutnictwa

i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego;

- Wykazu A, Działu III, poz. 78 pkt 1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra

Budownictwa i (...) z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, poprzez niepełne zastosowanie w odniesieniu do powoda wyżej wymienionych przepisów, a zwłaszcza przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8. poz. 43);

2. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie udowodnił, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze, pomimo zebrania dowodów całkiem odmiennych w postaci dokumentów, zeznań świadków i opinii biegłego rzeczoznawcy;

3. błędną ocenę zgromadzonych dowodów w świetle obowiązujących przepisów prawa, które Sąd pierwszej instancji przytacza w swoim uzasadnieniu, w tym zwłaszcza błędną ocenę dowodu, którą jest opinia biegłego sądowego z dnia 07.01.2011, z której to opinii Sąd sam postanowił przeprowadzić dowód.

Powołując się na powyższe zarzuty ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku oraz orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyznanie prawa do emerytury, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i uchylenie poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy temu ostatniemu do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika z akt osobowych ubezpieczonego od 15 sierpnia 1968 roku do 30 listopada 2001 roku, z przerwą na urlop bezpłatny w okresie od 1 kwietnia 1984 roku do 3 lutego 1991 roku, był zatrudniony w jednym zakładzie pracy produkującym dźwigi. Zakład, w którym pracował najpierw prowadzony był jako przedsiębiorstwo państwowe o nazwie (...), a następnie od stycznia 1992 roku jako Przedsiębiorstwo Produkcji (...) Spółka Akcyjna. Do dnia 9 lipca 1998 roku pracował w tym przedsiębiorstwie na stanowisku ślusarza, z tym że od 15 marca 1977 roku do 30 kwietnia 1982 roku pracował jako ślusarz -brygadzysta. Nadto w niektórych miesiącach swojej pracy w tym zakładzie otrzymywał dodatek brygadzistowski z tytułu faktycznego zastępowania brygadzysty. Dotyczy to okresów: od 10 do 24 marca 1983 roku, od 11 do 29 marca 1991 roku, od 10 do 31 marca 1992 roku

i od 7 do 31 marca 1994 roku. Ustalenia Sądu pierwszej instancji co do okresów pracy ubezpieczonego na stanowisku brygadzysty nie znajdują potwierdzenia w jego aktach osobowych załączonych do akt sprawy. Ustalenia Sądu co do czynności wykonywanych przez ubezpieczonego na stanowisku ślusarza i ślusarza-brygadzysty są prawidłowe. Poza sporem w rozpoznawanej sprawie jest, że pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, według którego w okresach od 15 sierpnia 1969 roku do 31 marca 1984 roku i od 16 stycznia 1992 roku do 9 lipca 1998 roku, pracując na stanowisku ślusarza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne – wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu budownictwa, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, wymienione pod poz. 78 pkt 1. Zgodnie z pozycją 78 Działu III tego zarządzenia do prac w szczególnych warunkach uprawniających do emerytury w niższym wieku emerytalnym należą prace polegające na szlifowaniu, ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym. W podpunktach wymienia się szlifierza, ostrzarza, polerowacza oraz krajacza metali tarczą ścierną (Dz.Urz.MB.1983.3.6). W świetle ustaleń faktycznych rozpoznawanej sprawy ubezpieczony nie pracował na żadnym z wymienionych w podpunktach Działu III poz. 98 zarządzenia, to jednak wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności wymienione w pkt 1-2. Jego praca miała charakter złożony. Głównie wykonywał szlifowanie od 3 do 5 godzin dziennie, w zależności przebiegu procesu produkcji. W pozostałym czasie

pracy wykonywał również inne prace wymienione pod poz. 78 działu III powołanego wyżej zarządzenia resortowego oraz pod poz. 80 tego działu (piaskowanie). Nadto wykonywał również prace przy spawaniu, wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43). Wszystkie te prace zostały zakwalifikowane jako praca w szczególnych warunkach. Zatem zgodzić się należy ze skarżącym, że Sąd pierwszej instancji dokonał ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie w sposób sprzeczny z materiałem zgromadzonym w rozpoznawanej sprawie, a tym samym naruszył przepis art. 233 § 1 k.p.c., poprzez pominięcie dowodu z opinii biegłego z zakresu bhp, wydanej na użytek tej sprawy i niewłaściwą ocenę przydatności tej opinii w sprawie (opinia k. 29-34). Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony przy szlifowaniu był narażony na bezpośrednią emisję czynników szkodliwych dla zdrowia jak: zapylenie pyłami metali i ich związków, nadmierny hałas oraz drgania mechaniczne przekazywane przez szlifierki organizmu pracownika. Nadto pracując na stanowisku ślusarza przy stosowaniu techniki spawalniczej był narażony na bezpośrednią emisję czynników szkodliwych dla zdrowia, będących wynikiem procesów spawalniczych takich jak: dymy spawalnicze zawierające tlenki żelaza, zapylenia pyłami metali i ich związków, promieniowanie łuku elektrycznego przy spawaniu elektrycznym, nadmierny hałas oraz podwyższona temperatura środowiska pracy. W tych warunkach Sąd Apelacyjny w pełni podzielił opinię biegłego, że praca skarżącego w spornym okresie była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Nazwa stanowiska pracy nie ma tutaj żadnego znaczenia, gdyż o zakwalifikowaniu danej pracy do prac wykonywanych w szczególnych warunkach decyduje rodzaj wykonywanych czynności. Wykaz A stanowiący załącznik do powołanego wyżej rozporządzenia nie precyzuje stanowisk pracy. Określenie stanowisk pracy, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach w rozumieniu cytowanych przepisów powierzono właściwym dla danej branży ministrom w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych (§ 1 ust. 2 rozporządzenia), przy czym sporządzone przez nich wykazy nie są wiążące dla sądów i podlegają ocenie, czy są zgodne z załącznikami do wymienionego rozporządzenia (porównaj wyrok SN I UK 41/05 z 20 maja 2005 r.- OSNP 2006/19/306). Dlatego też w okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy przydatna była opinia biegłego. Biegły zapoznał się z warunkami pracy skarżącego na podstawie zeznań świadków. Zarówno z opinii biegłego, jak i zeznań przesłuchanych przed Sądem pierwszej instancji świadków wynika, że podstawowe czynności jakie wykonywał skarżący w spornym okresie polegały na szlifowaniu, to jednak każda inna czynność wykonywana przez ubezpieczonego również była kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny w Łodzi, w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę, uznał, że skarżący udowodnił ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Stąd też uznał także, że przy pozostałych niespornych przesłankach z art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm), skarżący nabył prawo do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 tej ustawy w związku z art. 32 ustawy od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w § 4 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to jest od dnia osiągnięcia przez skarżącego wieku 60 lat.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania w sprawie.